

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY DRZEWNICTWA

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI DRZEWNICTWA
INSTYTUTU TECHNOLOGII DREWNA

Rocznik 1

Poznań, styczeń 1955 r.

Nr 1

Przegląd Dokumentacyjny Drzewnictwa dotyczy prac i artykułów z zakresu nauki o drewnie oraz pierwiastkowego-mechanicznego i chemicznego-przerobu drewna. Opracowania dokumentów podzielono wg następujących działów, w oparciu o klasyfikację dziesiętną Kollman—Möratha:

0 Zagadnienia ogólne

- 1 Botanika. Wady i uszkodzenia drewna
- 2 Leśnictwo i gospodarka leśna
- 3 Fizyka drewna
- 4 Wytrzymałość drewna
- 5 Chemia drewna
- 6 Chemiczny przerób drewna
- 7 Konserwacja i suszenie drewna
- 8 Mechaniczna technologia drewna
- 9 Zastosowanie drewna, jako produktu mechanicznego przerobu.

Gwiazdkami, obok porządkowych liczb artykułów, oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Instytutu Technologii Drewna.

0 ZAGADNIENIA OGÓLNE

1* 070.48(048) (4/9) : 634.9 : 674 ITD
01

Spis czasopism i wydawnictw seryjnych dokumentowanych w Forestry Abstracts. (Prace FAO z zakresu leśnictwa i produktów leśnych Nr 7), „Forestry Abstracts coverage list. Periodical and series“ (FAO Forestry and Forest Products Study No 7). Rome 1953, FAO, cena 1,50 dol. lub 7/6 sh; D, 180 str.

Wykaz czasopism i wydawnictw seryjnych dotyczących leśnictwa i technologii drewna, opracowany przez „Commonwealth Forestry Bureau“ w Oxfordzie. Wykaz podzielony jest na dwie części obejmujące: 1) czasopisma dokumentowane w „Forestry Abstracts“ bieżąco, 2) czasopisma dokumentowane dorywczo. Obie części podzielone są z kolei wg krajów. Międzynarodowe skróty czasopism.

2* 061.6(4/9) : 634.9:674 ITD
04

Doświadczalnictwo leśne i produktów leśnych. Wykaz placówek badawczych na świecie,

ich zakres działania oraz przedstawienie (w skrócie) ich działalności (Prace FAO z zakresu leśnictwa i produktów leśnych Nr 9). „Research in forestry and forest products. A world directory of research institutions with the objectives and summary of their activities“ (FAO Forestry and Forest Products Study No 9). Rome, 1953, FAO, cena 3 dol. lub 15 sh; D, 323 str.

Alfabetyczny wykaz placówek badawczych na świecie z wyjątkiem państw „bloku wschodniego“. Wykaz obejmuje placówki badawcze państwowe i prywatne, z podaniem dokładnego ich adresu i krótkiego opisu ich działalności (wg Międzynarodowej oxfordzkiej klasyfikacji leśnej).

3* 674.03 ; 620.1.001 ITD
04

Paddon T. W.: **Badanie drewna.** „Examination of wood“. Timber Technology (London), mies., t. 62, Nr 2175, styc. 54, s. 18, Nr 2176, luty 54, s. 70; Nr 2177, marz. 54, s. 119; A4, 4,5, str., 2 rys.

Technika wykonywania rysunku obrazu oglądanego pod mikroskopem. Pomiary preparatu oraz sposób sporządzania i używania skali. Barwienie preparatów i zasady stosowania właściwych filtrów. Oświetlenie preparatu. Metody postępowania przy opracowywaniu prac dyplomowych względnie naukowych z zakresu technologii drewna. Ścisła definicja i zakres pracy badawczej. Zbieranie materiału i sposób przeprowadzania badań. Rozplanowanie pracy dyplomowej i podział na 3 zasadnicze działy: 1) ścisłe określenie przedmiotu badań, 2) obszernie sprawozdanie z przeprowadzonych badań, 3) wnioski i konkluzje własne.

4* 674.038.15 : 620.1.004.12 ITD
04 : 30 : 40

Vorreiter L.: **Forma strzały i własności drewna świerka bawarskiego.** „Stammform und Holzeigenschaften der Bayernwald — Fichte“. Holz a. Roh- u. Werkstoff, mies., r. 12, Nr 2, luty 54, s. 47. A4, 8 str., 1 fot. 13 wykr., 12 tabl., 11 poz. bibl.

Badania dotyczące formy strzały i szeregu własności technicznych drewna (wilgot-

ność drewna, ciężar właściwy w stanie wilgotnym i absolutnie suchym, procentowy udział drewna późnego, wytrzymałość na zginanie i ściskanie). Próby ustalenia wzajemnych zależności: poszczególnych własności oraz ich zależności od przestrzeni życiowej („Standraum“) i od położenia próbki w strzale (wysokość, strona świata, odległość od rdzenia). Ustalono szereg zależności badanych własności od przestrzeni życiowej drzewa. Dla ich potwierdzenia i ścisłego ustalenia konieczne są dalsze badania. Szczegółowa metodyka badań i wykorzystania wyników a także próby matematycznego ujęcia ustalonych zależności.

5* 674.03 : 620.171.2.001.8 : 531.754 ITD
04 : 4

Armstrong F. H.: **Metody badania małych próbek.** „Methods of tests of small clear specimens“. Timber Technology (London), mies., t. 62, Nr 2175, stycz. 54, s. 20; A4, 3 str., 2 tabl., 1 wykr.

Ciężar właściwy drewna i wytrzymałość jako dwie zmienne od siebie zależne. Obliczanie wytrzymałości wg wzoru: $S = Kg$ (S — wytrzymałość, g — ciężar właściwy, K — i n — stałe). Współczynnik korelacji i jego rola w badaniu zależności wytrzymałości od ciężaru właściwego; wartość liczbową współczynnika. Dodatni lub ujemny znak współczynnika wskazuje, że zmienne są wprost lub odwrotnie proporcjonalne. Tabela korelacji i jej znaczenie. Wpływ temperatury na próby wytrzymałości.

6 674.03 : 338(100) ITD
07

Schroeder R.: **Struktura światowej gospodarki drzewnej.** „Die Holzwirtschaft der Welt — ein Strukturbild“. Berlin—München, 1953, Duncker—Humboldt (Schriftenreihe des IFO — Institutes für Wirtschaftsforschung Nr 20; D, 106 str.

Zasady i struktura gospodarki drewnem na świecie. Istota i własności drewna jako surowca oraz jego znaczenia i rola w stosunku do innych surowców podstawowych. Zagadnienia gospodarki drewnem: bazy surowcowe i ich rozmieszczenie, przyrost i spożycie. Spożycie, obróbka i przerób drewna. Obrót drewnem, koniunktura na rynku drzewnym. Doświadczalnictwo drzewne.

(Wg Intern. Holzmarkt, Nr 3, lip. 54, s. 17 (Mitt. ÖGH, t. 6, Nr 3, lip. 54, s. 49); A4)

7* 674.047 : 674.026 : 658.5.003.1 ITD
075

Kreisberg J.: **Walczmy o oszczędność drewna.** Przem. drzew. (Warszawa), mies.

r. 4, Nr 8, sierp. 53, s. 18; A4, 1,5 str. Aby dostarczyć budownictwu drewno dostatecznie przesuszone należy: 1) stworzyć zapasy przesuszonej tarcicy (możliwości ograniczone). 2) rozbudować możliwości sztucznego suszenia (projekt budowy 3 nowoczesnych suszarń). Problem uruchomienia nowoczesnie urządzonej strugarni (na przykładzie strugarni w Warszawie) oraz korzyści z tego płynące (oszczędność drewna, właściwa konserwacja, terminowość dostaw użytkownikowi, możliwość wykorzystania cieńszej tarcicy do strugania).

1 BOTANIKA, WADY I USZKODZENIA DREWNA

8* 674.031.11.004.11/12 : 674.038.19 ITD
101

Wichrow B. J. (Akademija Nauk SSSR — Institut Lesa): **Budowa i fizyko-mechaniczne własności drewna dębu.** „Strojenje i fiziko-mechaniceskije svojstva dreviesiny duba“. Moskwa, 1954, Izd. Akademiji Nauk SSSR, cena 14 rub. 25 k.; D, B5. 263 str., 8 fot., 19 mikrogr., 13 rys., 23 wykr., 77 tabl., 205 poz. bibl.

Zagadnienie wpływu warunków siedliskowych na budowę i własności mechaniczne drewna dębu w wyniku badań przeprowadzonych w latach 1948—1953 i w oparciu o literaturę. Nie badano wpływu zabiegów gospodarczych na budowę i własności drewna. Stwierdzono, że najlepsze jest drewno dębu z drzewostanów mieszanych I i II bonitacji. Wykazano wyższość drewna formy późno rozwijającej się nad drewnem formy rozwijającej się wcześniej. Rozdziały: 1. Przegląd literatury. 2. Charakterystyka powierzchni doświadczalnych. 3. Makroskopowa i mikroskopowa budowa drewna dębu. 4. Fizyko-mechaniczne własności drewna dębu. 5. Przyrost i własności drewna form wcześniej i późno rozwijających się. 6. Własności drewna w zależności od położenia w strzale. 7. Drewno korzeni.

9* 674.03.004.11(021) ITD
12

Pierielygin Ł. M.: **Budowa drewna.** „Strojenje dreviesiny“. Moskwa, 1954, Izd. Akademiji Nauk SSSR, cena 8 rub. 75 k.; D, A5, 198 str., 28 fot., 48 rys., 4 wykr., 81 tabl., 86 poz. bibl.

Opis makroskopowej i mikroskopowej budowy drewna z rozbiciem na drewno gatunków iglastych i liściastych. Krótki opis budowy anatomicznej bambusów i saksaula oraz ich własności fizyko-mechaniczne.

10* 632.4 : 674.03 : 632.09 : 699.874 ITD
15 : 721 : 01

Findlay W. P. K., Badcock E. C.: **Zywotność grzyba dcmowego w drewnie powietrzno-suchym.** „Survival of dry rot fungi in air-dry wood“. Timber Technology (London), mies., t. 62, Nr 2177, marz. 54. s. 137; 1 str., 1 tabl., 4 poz. bibl.

Opis doświadczeń przeprowadzonych nad drewnem zakażonym grzybnia grzyba dcmowego (*Merulius lacrymans*). Wyniki doświadczeń wskazujące na stosunkowo małą odporność grzyba na wysuszenie. Warunki w jakich można uniknąć konieczności usuwania fragmentów budowli opanowanych przez tego grzyba. Sposób postępowania dla zabezpieczenia się przed dalszym rozwojem grzyba.

3 FIZYKA DREWNA

11* 674.03 : 543.812.001.5 ITD
32 : 09

Krpan J.: **Badania nad punktem nasycenia drewna buka, dębu, jodły i świerka.** „Untersuchungen über den Fasersättigungspunkt des Buchen-, Eichen-, Tanne- und Fichtenholzes“. Holz a. Roh- u. Werkstoff, mies., r. 12, Nr 3, marz. 53, s. 84; A4, 7.5 str.; 2 rys 11 wyk., 7 tabl., 24 poz. bibl.

Badania na dwilgotności drewna. Definicja punktu nasycenia włókien i metody jego określania: 1) na podstawie wytrzymałości na ściskanie, 2) wg zmian objętości, 3) przez bezpośredni pomiar wilgotności, 4) na podstawie przewodnictwa elektrycznego. Dokładność poszczególnych metod. Badania punktu nasycenia włókien wg dwu pierwszych metod oraz zależności punktu nasycenia włókien od szeregu czynników (wymiaru próbek, położenie próbek w strzale, biel-twardziel). W wyniku badań stwierdzono prawie jednakową dokładność obu badanych metod.

12* 674.03 : 536.2 : 536.662.001.5 ITD
35

Nadowski W.: **Ciepne własności drewna w świetle badań radzieckich.** Przem. drzew. (Warszawa), mies., r. 4, Nr 9, wrzes. 53, s. 10; A4, 1 str., 3 tabl., 1 poz. bibl.

Charakterystyka najważniejszych własności cieplnych drewna: wydajności cieplnej i przewodnictwa cieplnego, poparta tablicami obrazującymi roboczą i właściwą wydajność cieplną różnych gatunków drewna (wg Arnolda) oraz wydajność przy wytwarzaniu pary.

5 CHEMIA DREWNA

13* 543.869 : 668.44 ITD
531

Kalniczuk J. M., Paszkiewicz A. J. (Kijewskij lesochimiczeskij zawod): **Oznaczenie procentowej zawartości zanieczyszczeń w żywicy:** „Opriedielenje procentowo so dierzanja sora w žiwice“. Dier. i lesochim. Promysl., r. 2, Nr 7, lip. 53, s. 11; A4, 2 str., 1 rys., 1 wyk., 2 tabl.

Opracowano metodę szybkiego oznaczenia procentowej zawartości bezwodnych zanieczyszczeń w żywicy. Polega ona na pomiarze objętości zanieczyszczeń, pozostałych po wyekstrahowaniu żywicy terpentyną i odczytaniu z tabeli lub z wykresu wagowej zawartości procentowej. Metoda pozwala na oznaczenie objętości zanieczyszczeń z dokładnością do $\pm 0,01$ ml, co wagowo odpowiada $\pm 0,01$ g. Nadaje się do zastosowania w kontroli przemysłowej.

14* 674.032.1 : 634.985 : 547.814.5 ITD
539

Kurth E. F.: **Kwercetyna z kory jodłowej i sosnowej.** „Quercetin from fir and pine bark“. Industr. Engng. Chem., t. 45, Nr 9, wrzes. 53, s. 2096; A4, 1,5 str., 1 tabl., 9 poz. bibl.

Stwierdzono doświadczalnie, że dwuhydrokwercetyna, obecna w korze i twarzdzieli daglezi oraz w korze *Pinus Jeffreyi*, daje się wydajnie przerabiać na flawonol kwercetynę działaniem roztworów kwaśnych siarczynów. Wyodrębniono czyste kryształy kwercetyny. Kwaśny siarczyn wapnia z dwuhydrokwercetyną daje rozdrobniony, nierozpuszczalny w wodzie kompleks wapniowo-kwercetynowy. Reakcja może być wykorzystana do produkcji kwercetyny z niektórych materiałów roślinnych ekstrahowanych gorącą wodą.

6 CHEMICZNY PRZEROB DREWNA

15* 668.486 : 668.53 : 674.032.475.444 ITD
69 : 531

Bardyszew I., Bardyszewa K. (CNILChI). **Skład terpentyny z sosny austriackiej (*Pinus austriaca* Höss, *P. laricio austriaca*, *P. nigra* LK.)** „Sostaw skipidara sosny awstrijskoj (*Pinus austriaca* Höss, *P. laricio austriaca*, *P. nigra* LK.)“: (Z. prikl. Chim., t. 25, Nr 11, list. 53, s. 1231; B5, 2 str., 2 wyk., 4 poz. bibl.

Wydajność terpentyny, wahająca się w szerokich granicach dla różnych drzew, wynosiła przeciętnie 22–23%. Destylacja frakcjonowana wykazała zawartość średnio: 87,4% α -pinenu, 1,4% kamfenu, 1,9% β -pi-

neny, 1,6% myrcenu, 4,4% limonenu i 3,3% składników wysokowrzących. Wartości te zmieniają się dla różnych drzew.

7 KONSERWACJA I SUSZENIA DREWNA

16 674.048(088.8) (44) : 547.562.31 ITD
71 : 72

Pechiney, Progil: **Sposób impregnowania drewna.** „Procédé d'imprégnation des bois“. Opis patentowy francuski Nr 1 053 273, 1.4.52; D.

Środkiem impregnującym jest polichlorofenolan ancnowy np. trój- lub czterochlorofenolan albo ich mieszaniny w roztworze wodnym. Opisana metoda nadaje się zarówno do impregnowania drewna drzew żywych jak i drewna suchego z drzew ściętych.

(Wg Chemie et Ind., t. 71, Nr 5, maj 54, s. 962).

17* ITD
674.047.3 66.047 : 66.047.1 : 66.047.354
75 : 77

Biriukow W. A. (CNIL triesta Siewzaples) **Zasady suszenia drewna przy zastosowaniu dielektrycznego i konwekcyjnego nagrzewania.** „Reżimy suszki drzewiesiny pri primienieniji dielektriceskowo konwekcionnowo nagriewa“. Dier. i Lesochim. Promyszl., r. 2 Nr 10, paźdz. 53, s. 3; A4, 4 str., 1 rys., 3 wykrr., 2 tabl.

Możliwość zastosowania ogrzewania dielektrycznego w czynnych suszarniach parowych przy zachowaniu ich dotychczasowych urządzeń cieplnych i wentylacyjnych. Umożliwia to suszenie kombinowane, dające szereg korzyści, a zwłaszcza skrócenie czasu suszenia. Przepisy suszenia kombinowanego. Podstawy teoretyczne. Zależność jakości suszonych materiałów od intensywności suszenia. Ujemne wyniki suszenia zbyt intensywnego.

8 MECHANICZNA TECHNOLOGIA DREWNA

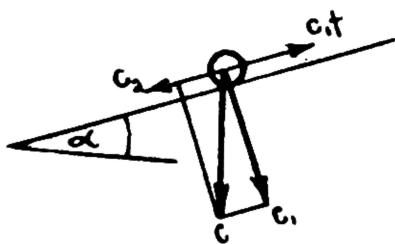
18 674.023.1 : 546 321.331.95 ITD
8092

Jahn E. C.: **Chemiczne korowanie drzew.** „Chemical debarking of trees“. Southern Lumberman, t. 187, Nr 2336. 53, s. 41/42; 3 rys.

Wyniki 10- lub 15-letnich badań kanadyjskich. Sporządzono specjalny przyrząd służący do określenia siły potrzebnej do korowania. Chemiczne korowanie jest najwydajniejsze w okresie pędzenia soków. Polega ono na 2- do 3-krotnym naniesieniu pędzlem 40-procentowego roztworu arsenianu sodu na całkowicie oczyszczony z kory pierścień o szerokości 6 cali na drzewie rosnącym, co powoduje obumarcie miazgi i późniejsze łatwe zdjęcie kory. Warunki wykonania. Konieczne środki ostrożności. Wpływu arsenu na celulozę nie stwierdzono. (Wg Holz u. Werkstoff, r. 12, Nr 1, stycz. 54. s. 31; A4, 0,5 str.).

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych z zakresu drzewnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart

dokumentacyjnych w poszczególnych działach. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 groszy. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych Przeglądem Dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.

Sprostowanie. W artykule Romualda Gecowa pt. „Z pracy kolejki linowej „Transporta“ w Karkonoszach („Sylwan“, nr 5/1954 r.) na str. 401 została ustawiona niewłaściwie klisza (ryc. 7). Prawidłowe ustawienie przedstawione jest obok.